

Tietoliikenneyhteysien alue-erot ja niiden merkitys maaseudun asumisessa

Olli Lehtonen
Historia- ja maantieteiden laitos
Itä-Suomen yliopisto

ITÄ-SUOMEN
YLIOPISTO

Nopeat yhteydet eivät ole kaikkien ulottuvilla – näistä syistä toimiva laajakaista on tarpeellinen myös harvaan asutuilla alueilla

Erityisesti yrittäjien joukossa valokuituyhteyden merkitys korostuu.

Jaa

Kuuntele

Viimeisimpien kymmenen vuoden aikana EU:n maaseuturahoituksella on rakennettu lähes 20 000 uutta valokuituliittymää eri puolille Suomea. Kuva: Sanne Katainen

Uutiset | Tekniikka

28.6.2025 05:00

Matti Tuominen

Nopeat yhteydet eivät ole vielä kukaan kaikkien ulottuvilla, sillä laajakaistayhteyksiä ei ole rakennettu kattavasti koko maahan. Vaarana on digisyrjäytyminen eli jääminen verkkoon siirtyneiden palveluiden ulkopuolelle.

”Maaseudun digitalisaation heikoin lenkki on puutteet digitaalisessa infrastruktuurissa, ja nämä puutteet lisäävät digisyrjäytymistä. Tietoliikennetyhteyksien toimimattomuus on todellinen ongelma, joka näkyy ja vaikuttaa maaseudulla arjessa, työssä ja yrittäjyydessä sekä kaikissa tulevaisuuden näkymissä”, sanoo maa- ja metsätalousministeriön johtava asiantuntija **Marianne Selkäinaho** ministeriön tiedotteessa.

<https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/uutiset/57fdf1b9-3f6f-47d6-854b-4a8242c42592>

Maatalous

3G-yhteyksien purkaminen vei yrittäjät pulaan maaseudulla – yksi hankki jopa useita liittymiä

Maaseudun tietoliikenneongelmat alkoivat, kun 3G-verkon purkaminen lähti liikkeelle viime vuonna. Huonot yhteydet näkyvät huoltovarmuudessa ja työturvallisuudessa.

Toimivan tietoverkkoyhteyden varassa ovat esimerkiksi maitotilojen lypsykoneet ja ruokintajärjestelmät. Kuvituskuva. Kuva: Petri Aaltonen / Yle

EMILIA SAUKKONEN

24.8.2024 9:03

Kuuntele juttu 3:01

Maaseudun puhelin- ja tietoliikennetyhteyksien ongelmat ovat pahentuneet entisestään.

<https://yle.fi/a/74-20106169>

Palvelut

Merja Himanka soittaa työpuhelimella lumihangesta, koska vain siellä yhteys toimii

Suomessa mobiiliverkon kattavuus on liki sata prosenttia. Silti katvealueita on, osan mielestä yhteydet ovat paikoin jopa heikentyneet.

Merja Himanka miettii, että lämmitettävä puhelinkoppi tällä paikalla helpottaisi paljon työasioiden hoitoa. Nyt lehmä koskevat asiat pitää puhua lumihangesta, sillä sisällä puhelin ei toimi. Video: Kalle Niskala / Yle

HEINI HOLOPAINEN

5:30

<https://yle.fi/a/74-20202057>

Esityksen sisältö:

1. Tietoliikenneyhteysien alue-erot
2. Tietoliikenneyhteysien merkitys maaseutuasumisessa
3. Lopuksi

Tietoliikenneyhteys ja kuntien mahdollisuudet hyötyä digitalisaatiosta

OLLI LEHTONEN¹, OLLI VOUTILAINEN² & TOIVO MUILU²
Itä-Suomen yliopisto¹ & Luonnonvarakeskus (Luke)²

Lehtonen, Olli & Voutilainen, Olli & Muiju, Toivo (2023) Tietoliikenneyhteys ja kuntien mahdollisuudet hyötyä digitalisaatiosta (Telecommunications and digitalisation opportunities for municipalities). *Terra* 135(1) 3–26. <https://doi.org/10.30677/terra.122269>

 High-speed telecommunications have a positive impact on the development of regions and municipalities. A poor digital infrastructure can lead to digital exclusion or a digital divide. In Finland, the strategy has therefore been to ensure that everyone has access to high-speed broadband. This article asks what the digital divide between different kinds of municipalities is, and how this divide affects teleworking and the use of telehealth services, for example. Answers are sought through spatial data and statistical

Katsaukset

OLLI LEHTONEN
FT, Erikoistutkija
Luonnonvarakeskus
Tutkijatohtori
Itä-Suomen yliopisto

MIKKO PYYKÖNEN
YTM, Projektitutkija
Itä-Suomen yliopisto

ILKKA LUOTO
FT, Yliopistonlehtori
Vaasan yliopisto

Nostavatko nopeat tietoliikenneyhteys kuntien työllisyysastetta?

Tutkimusnäyttö laajakaistan merkityksestä kuntien kehitykseen on hajanaista eikä tulosten perusteella ole yksimielisyyttä siitä, miten laajakaistan saatavuus on yhteydessä työllisyysasteen kehitykseen kunnissa. Tämä tutkimus luo katsauksen, miten kiinteän laajakaistan saatavuuden muutos on yhdistynyt Suomessa kuntien työllisyysasteeseen ja sen kehitykseen. Menetelmällisesti tutkimus pohjautuu monipuoliseen tilastolliseen mallintamiseen. Tulokset osoittavat, et

tyvä saatavuus yhdisti
öllisyysasteeseen ja
een vuosina 2004-2
tallussa nopean kiin
den puute kaventaa
ntien taloudellista
ä niiden taloudellisia

vat: Laajakaistan saate
inat, tilastollinen mall

Toimivat tietoliikenneyhteys ovat tärkeitä niin asukkaille kuin elinkeinoelämälle, ja siten ne määrittävät yhtenä osatekijänä alueen elinvoimaisuutta tietoyhteiskunnassa. Uscissa tutkimuksissa on todettu nopeiden tietoliikenneyhteysien myönteinen yhteys alueiden työllisyyteen sekä myös laajemmin elämänlaatuun (esim. terveyspalvelut, koulutus, sosiaaliset suhteet) (Katz & Suter 2009; Stenberg ym. 2009; Dicks ym. 2010). Moninaisten merkitysten

Population grid-based assessment of the impact of broadband expansion on population development in rural areas

Olli Lehtonen^{a,b}

^a Natural Resources Institute Finland, Latokartanonkaari 9, 00790, Helsinki, Finland

^b University of Eastern Finland, Department of Historical and Geographical Studies, P.O. Box 111, 80101, Joensuu, Finland

ARTICLE INFO

Keywords:
Broadband
Population development
Rural areas
Regression modelling
GIS
Finland

ABSTRACT

This paper estimates the effect of the expansion of broadband infrastructure, which enables high-speed Internet, on population development in panel of Finnish areas in the period 2010–2018. The study differs from previous studies in that it uses accurate statistics on the availability of broadband in 1 km × 1 km population grids. Therefore, the impact of broadband availability on rural development is evaluated more accurately than previously. The results of the Difference-in-Difference (DiD) regression analysis show that the availability of broadband reduces depopulation of remote and sparsely populated rural areas. In this respect, the telecommunication policy in Finland has been successful, and the findings encourage the expansion of broadband infrastructure in rural areas.

Maaseudun valokuituinvestoinnit

Tekijät

Hirvonen Timo, Kahila Petri, Kurvinen Arja, Lehtonen Olli, Sinerma Janne

Julkaisupäivä

2020

Category

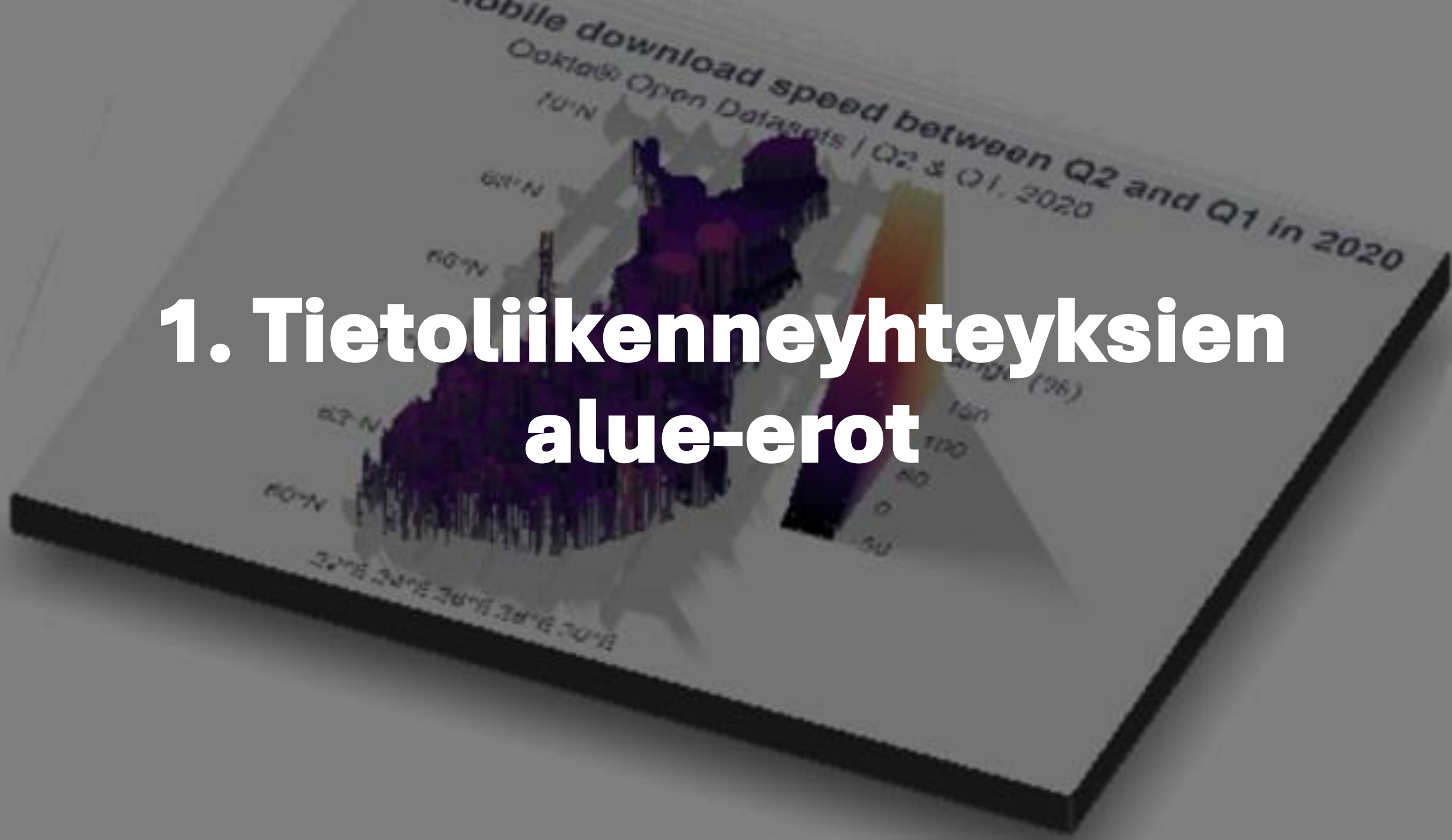
[Alue- ja elinkeinokehitys](#)

Keywords

[etätyö](#) [investointi](#) [julkiset palvelut](#) [koronavirus](#) [maaseutu](#) [Rahoitus](#) [sähköinen asiointi](#) [tasa-arvo](#)

Lataa

1. Tietoliikenneyhteysien alue-erot

Lehtonen & Voutilainen:

Kaupunkien ja maaseudun välinen digitaalinen kuilu on syventynyt korona-aikana

Maaseudun infra 10.12.2021

Koronapandemia on vajaan kahden viimeisen vuoden aikana nostanut maaseutua parrasvaloihin. Etätyö ja mökkeily ovat voimakkaasti lisääntyneet, ja monipaikkaisuus ilmiönä on noussut uuden tietoisuuden tasolle. Maaseudusta on yhä enemmän alettu puhua paitsi kausittaisen ja vapaa-ajan asumisen paikkana myös potentiaalisena vakituisen

<https://www.ruralpolicy.fi/blog/kaupunkien-ja-maaseudun-valinen-digitaalinen-kuilu-on-syventynyt-korona-aikana>

Onko Suomessa kuntien välillä digitaalista kuilua

OECD (2001) määrittelee digitaalisen kuilun yksilöiden, kotitalouksien, yritysten ja maantieteellisten alueiden väliseksi **eroiksi mahdollisuuksissa käyttää tieto- ja viestintätekniikkaa sekä internettiä** monenlaisiin toimintoihin.

Miksi digitaalinen kuilu olisi ongelmallinen?

- Digitaalinen kuilu polarisoi asukkaiden mahdollisuuksia hyötyä digitalisaatiosta ja sen tarjoamista mahdollisuuksista.
- Yleisesti parantuvien tietoliikenneyhteyksien vaikutukset pohjautuvat sijaintihaitan vähentämiseen eli konkreettisestipalvelujen saavutettavuuden ja laadun parantumiseen, kustannussäästöihin ja tehokkuuteen sekä liiketoiminnan tehostamiseen.
- Tietoliikenneyhteydet määrittävät merkittävästi sitä, miten kunnissa voidaan työskennellä tai opiskella paikkariippumattomasti tai hyödyntää sähköisiä palveluita (Pender ym. 2022; Budnitz & Tranos 2021).
- Tietoliikenneyhteyksillä on havaittu olevan yhteyksiä myös aluetasolla aluekehitysindikaattoreihin (Pyykönen & Lehtonen 2016; Lehtonen ym. 2019), mutta suoraan myös väestökehitykseen (Lehtonen 2020) sekä laajemmin elämänlaatuun (esim. terveystalvelut, koulutus, sosiaaliset suhteet) (Stenberg ym. 2009; Hirvonen ym. 2020).
- Viimeisimmissä tutkimuksissa on myös todettu hyvien tietoliikenneyhteyksien tarjoavan joustavuutta paikallistalouksien toimintaan koronapandemian aikana (Budnitz & Tranos 2021).

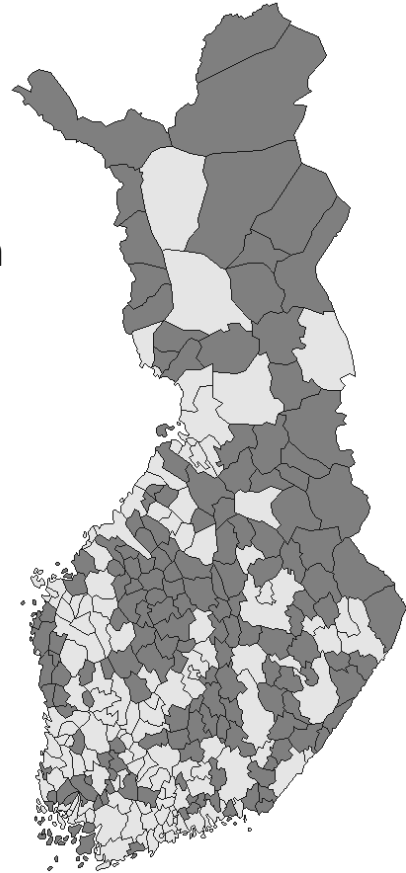
High-speed telecommunications have a positive impact on the development of regions and municipalities. A poor digital infrastructure can lead to digital exclusion or a digital divide. In Finland, the strategy has therefore been to ensure that everyone has access to high-speed broadband. This article asks what the digital divide between different kinds of municipalities is, and how this divide affects teleworking and the use of telehealth services, for example. Answers are sought through spatial data and statistical

Tietoliikenneyhteyksien saatavuudessa kunnat ovat kahtiajakautuneet

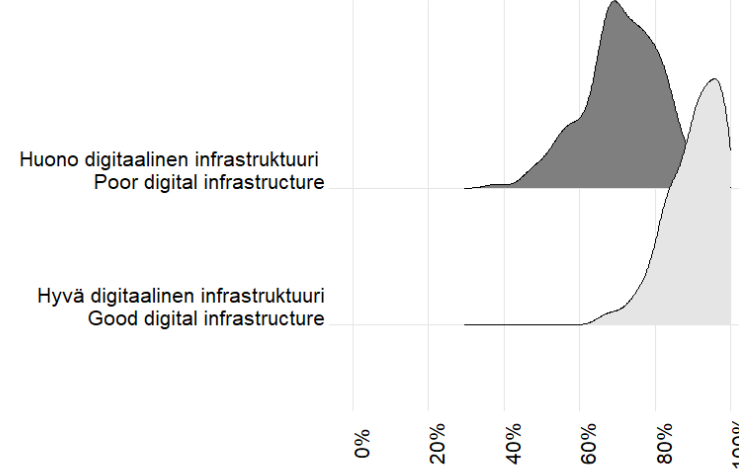
Ryhmittelyanalyysin algoritmit suosittivat saatavuusmuuttujien perusteella kuntien ryhmittelyä optimaalisimmin 2 ryhmään.

Osassa kuntia tietoliikenneyhteydet ovat hyvin saatavilla – osassa kunnissa saatavuus on heikko.

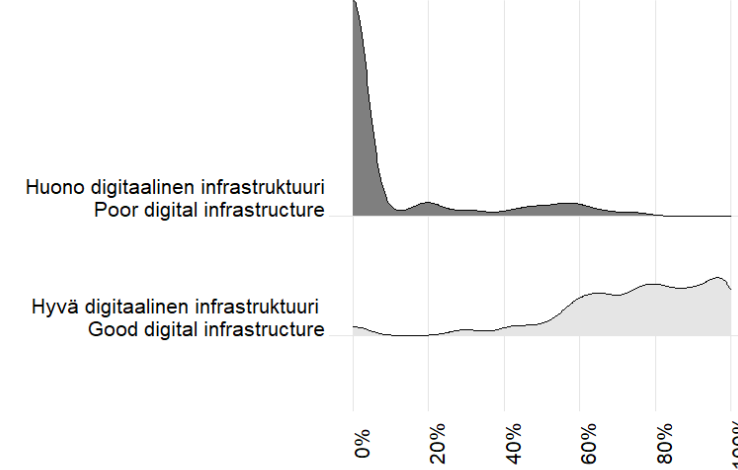
Digitaalinen kuilu kuntien välillä on todellinen.

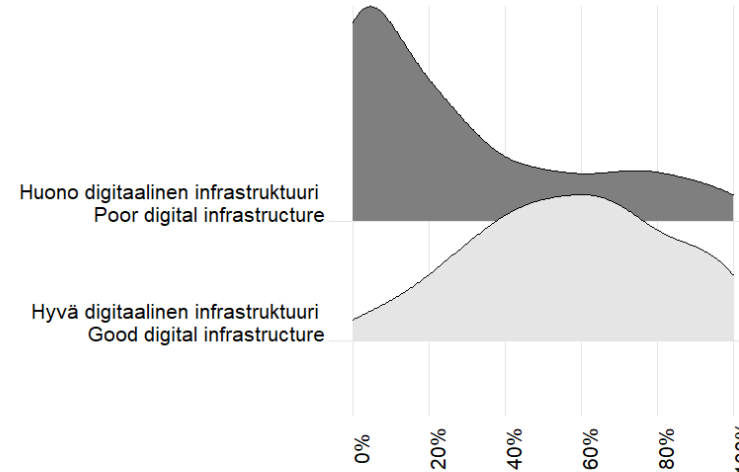
4g-matkaviestinverkon saatavuus 2021
Mobile network availability (4g) in 2021

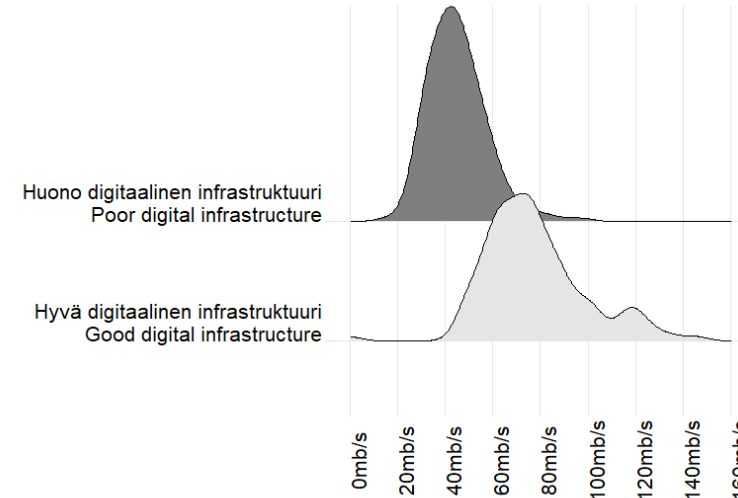
5g-matkaviestinverkon saatavuus 2021
Mobile network availability (5g) in 2021

Kiinteän laajakaistan saatavuus 2021
Fixed broadband availability in 2021

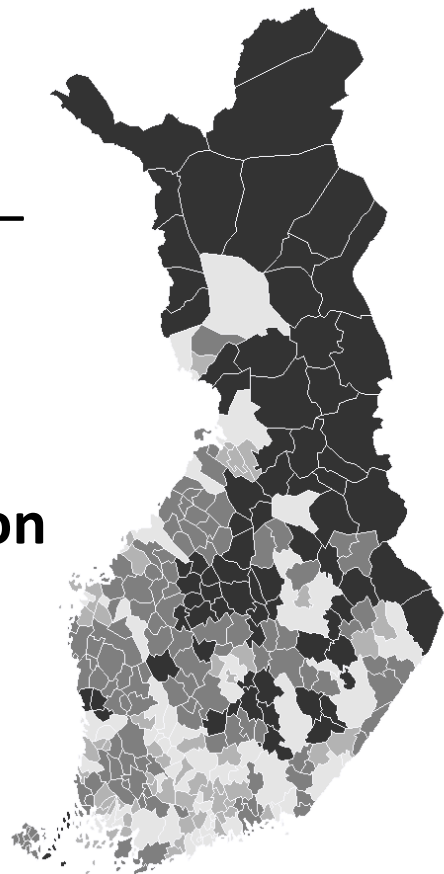
Matkaviestinverkon latausnopeus 2021
Mobile download speeds 2021

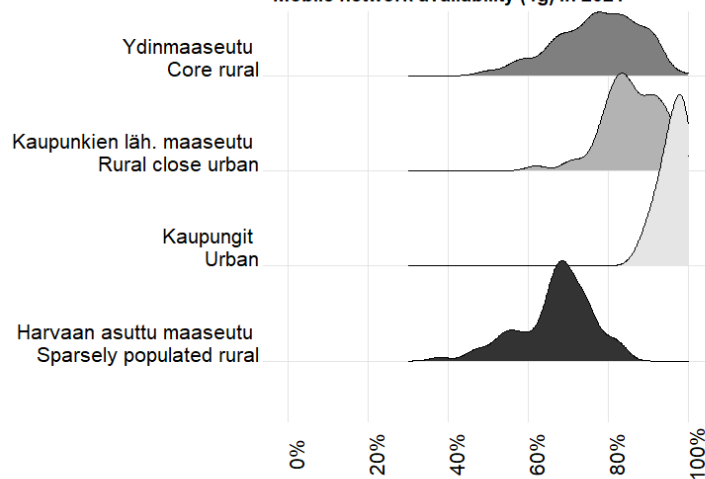
Tietoliikenneyhteyksien saatavuuserot ovat selkeitä myös kuntaluokissa

Kaikissa muuttujissa heikoin saatavuus on harvaan asutun maaseudun kunnissa – paras saatavuus on kaupungeissa.

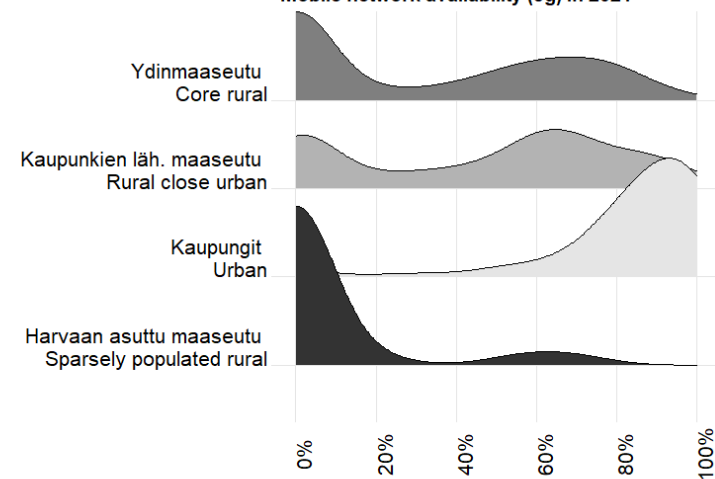
5g-matkaviestinverkon saatavuudessa on osassa kuntaluokkia myös sisäistä eriytymistä.

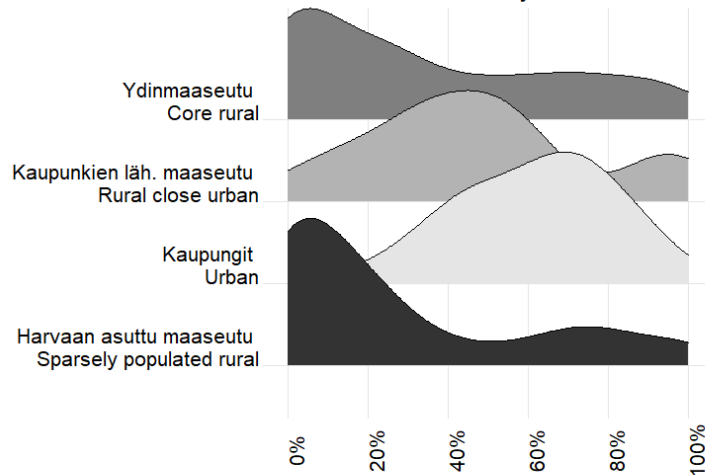
4g-matkaviestinverkon saatavuus 2021
Mobile network availability (4g) in 2021

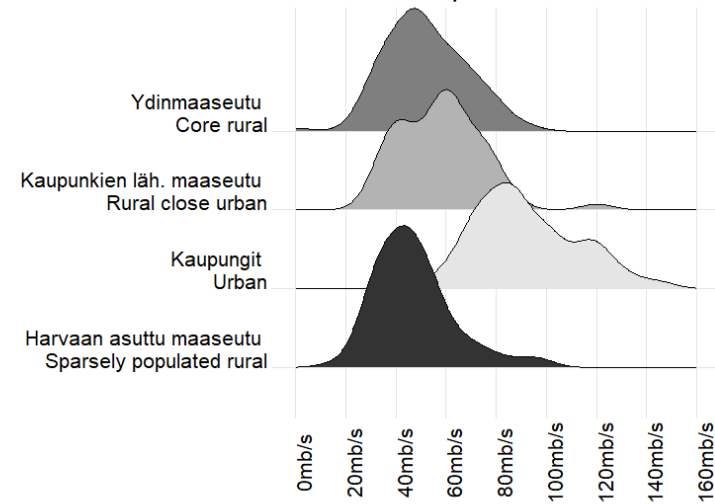
5g-matkaviestinverkon saatavuus 2021
Mobile network availability (5g) in 2021

Kiinteän laajakaistan saatavuus 2021
Fixed broadband availability in 2021

Matkaviestinverkon latausnopeus 2021
Mobile download speeds 2021

Lähde: Tietoliikenneyhteydet ja kuntien mahdollisuudet hyötyä digitalisaatiosta

OLLI LEHTONEN¹, OLLI VOUTILAINEN² & TOIVO MUILU¹
Itä-Suomen yliopisto¹ & Luommonvarakeskus (Luke)²

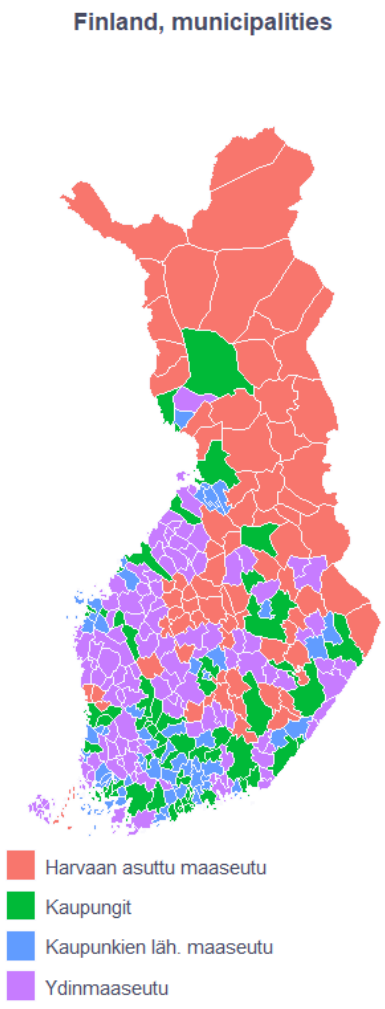
Lehtonen, Olli & Voutilainen, Olli & Muilu, Toivo (2023) Tietoliikenneyhteydet ja kuntien mahdollisuudet hyötyä digitalisaatiosta (Telecommunications and digitalisation opportunities for municipalities). *Terra* 135(1) 3–26. <https://doi.org/10.30677/terra.122269>

High-speed telecommunications have a positive impact on the development of regions and municipalities. A poor digital infrastructure can lead to digital exclusion or a digital divide. In Finland, the strategy has therefore been to ensure that everyone has access to high-speed broadband. This article asks what the digital divide between different kinds of municipalities is, and how this divide affects teleworking and the use of telehealth services, for example. Answers are sought through spatial data and statistical

Tietoliikenneyhteysien kehitys on ollut eriytyvää kuntaluokissa

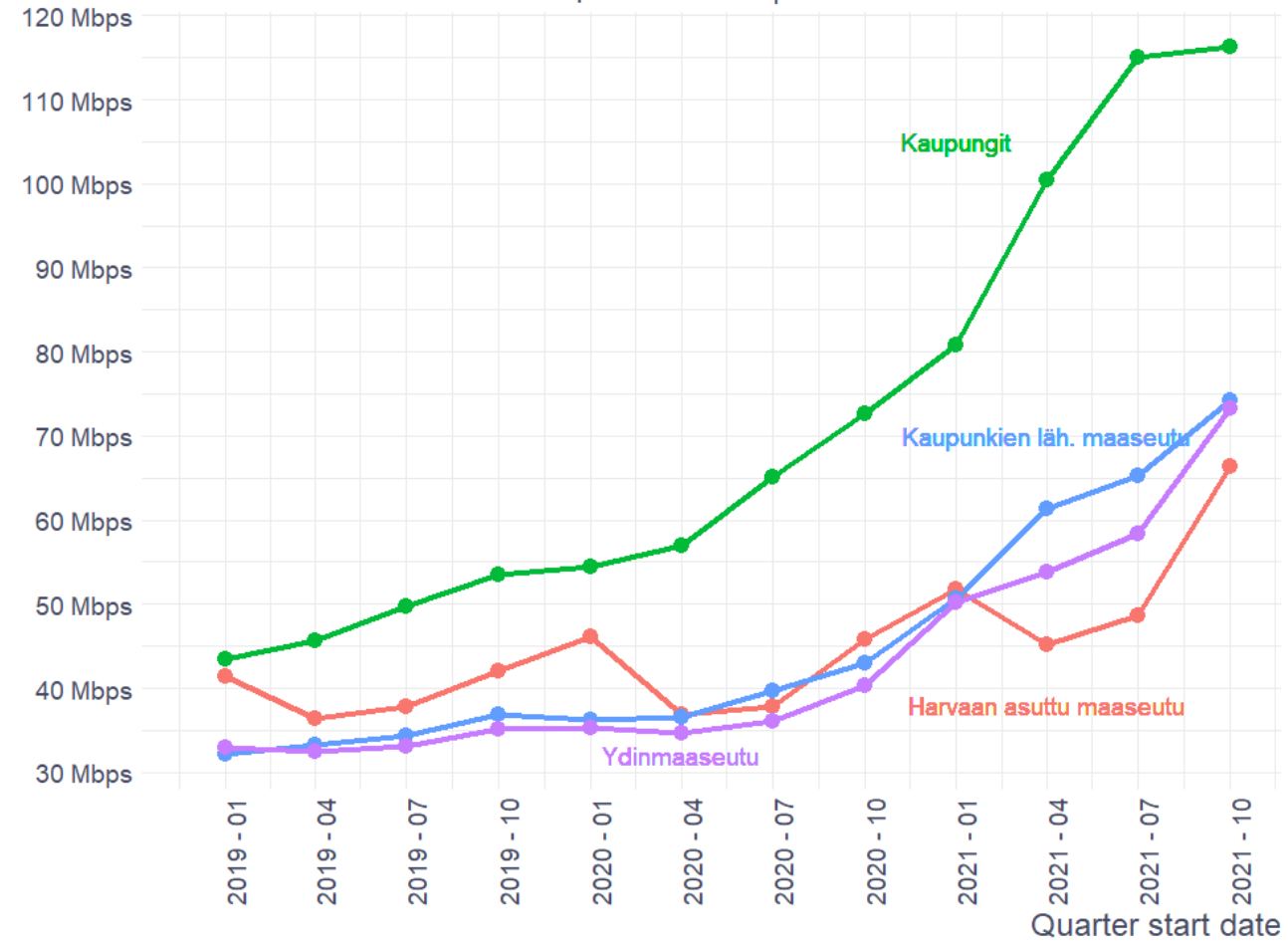
Erot kuntaluokkien välillä on kasvaneet viimeisten vuosien aikana.

Harvaan asutun maaseudun kuntien tilanne latausnopeuksissa heikoin, vaikka ero muihin maaseutuluokkiin onkin vähäinen.

Mobile Download Speed by Municipality Categories, Finland

Ookla® Open Datasets | 2019-2021/Q4

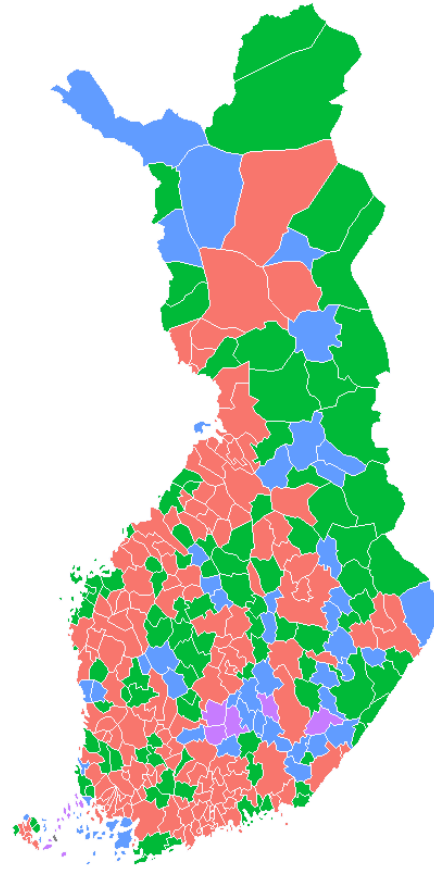

Kuva: Latausnopeuksien keskimääräinen kehitys kvartaaleittain vuosina 2019-2021

Väestön liikkuvuus kuormittaa saatavuutta monipaikkaisissa kunnissa

Erityisesti voimakkaasti monipaikkaisissa kunnissa, joissa väkiluku kasvaa erityisesti kesäaikaan, heikentyvät latausnopeudet merkittävästi vuoden toisella kvartaalilla.

Monipaikkaiset kunnat näyttävät olevan haavoittuvaisia digi-infrastruktuuriltaan, jonka vuoksi monipaikkaisuus näyttää kuormittavan kuntien digi-infrastruktuuria.

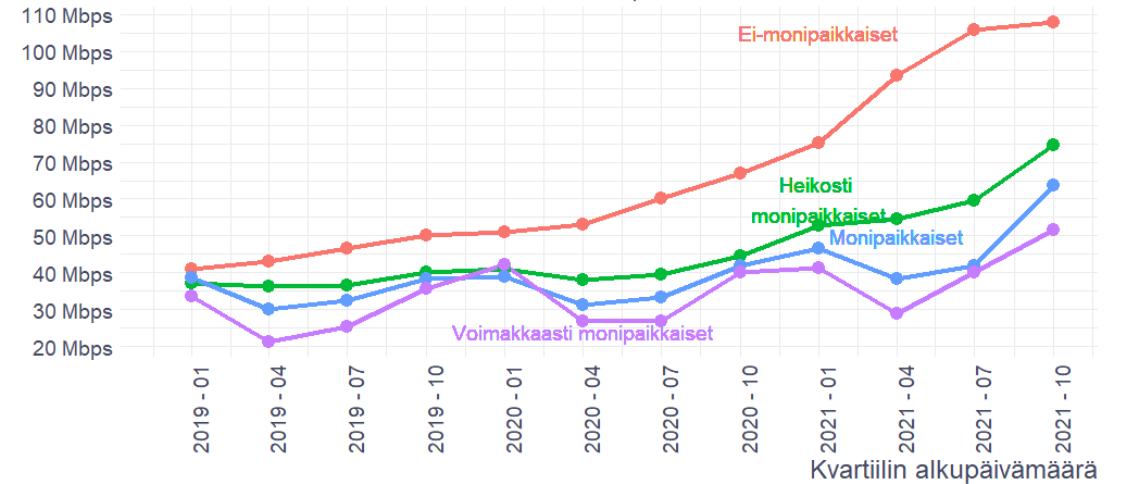
Riittävätkö mobiiliyhteydet monipaikkaisen maaseudun tarpeisiin?

4.4.2023

Olli Voutilainen, Olli Lehtonen, Toivo Muiilu, Venla Heiskanen

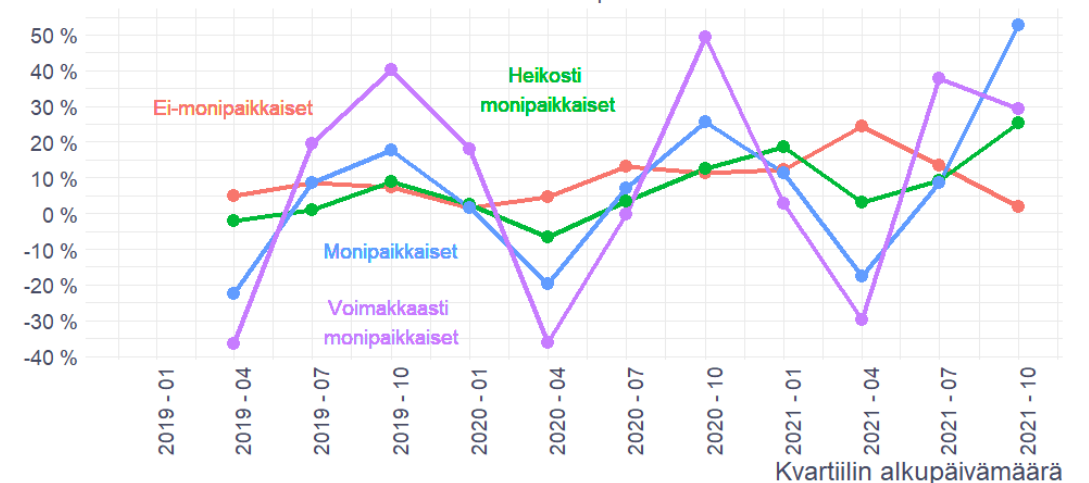
Mobiiliyhteyksien latausnopeudet vapaa-aajan monipaikkaisuuden kuntaryhmittäin

Ookla® Avoin data | 2019-2021/Q4

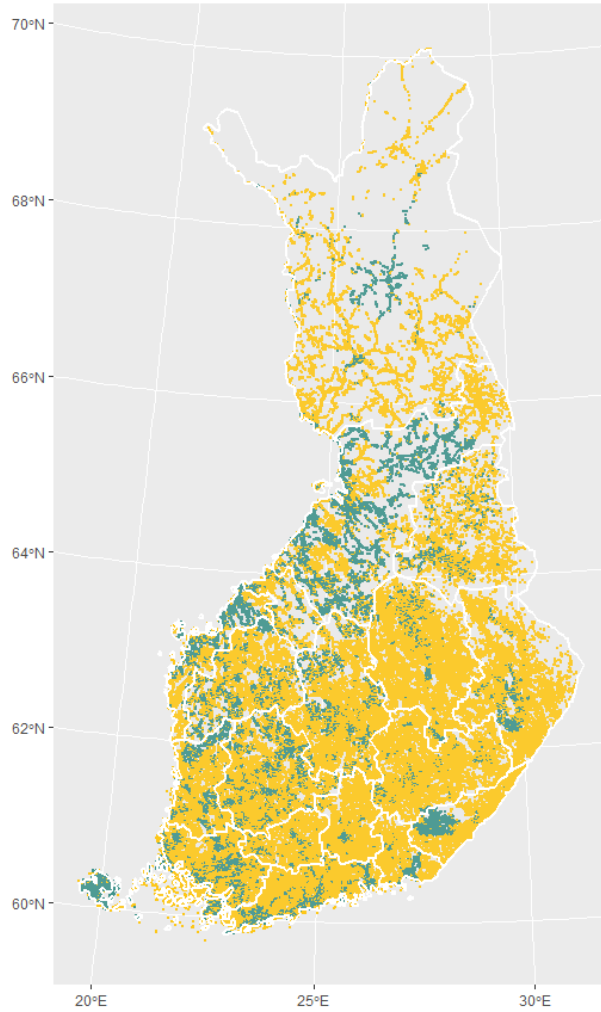
Muutokset mobiiliyhteyksien latausnopeuksissa kvartaaleittain vapaa-aajan monipaikkaisuuden kuntaryhmittäin

Ookla® Avoin data | 2019-2021/Q4

**Valokuidun
saatavuuserot
ovat merkittäviä
alueittain, mutta
myös kaupunki-
maaseutu
luokittain**

Kiinteän laajakaistan saatavuus Suomessa (1000 mb)
Aineisto: Traficom 2023

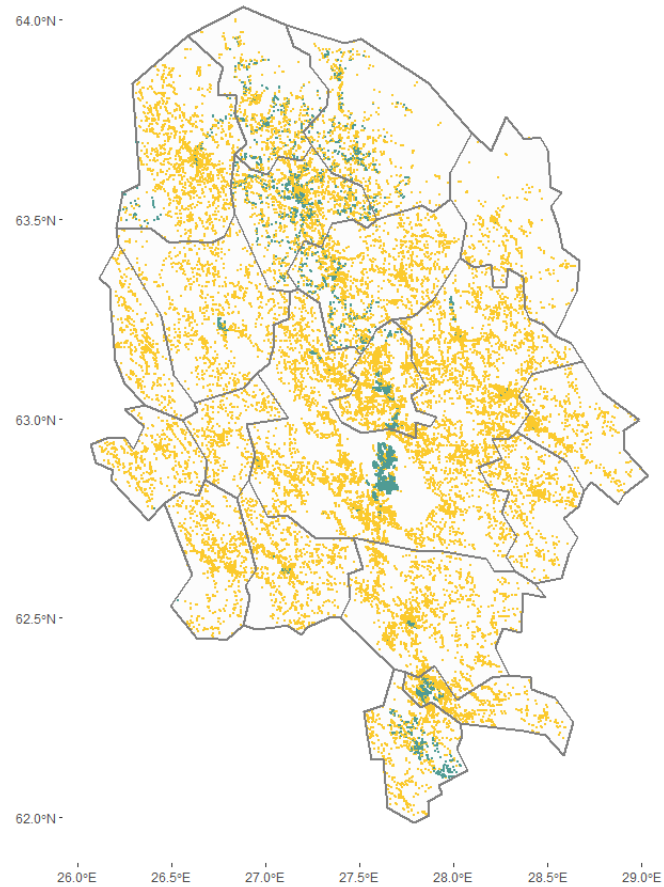
Kiinteän laajakaistan saatavuus kaupunki-maaseutu-luokituksessa vuonna 2023

Valokuidun saatavuuserot ovat merkittäviä kunnittain, mutta myös asuinalueittain

Kiinteän laajakaistan saatavuus
Pohjois-Savossa (1000 mb)

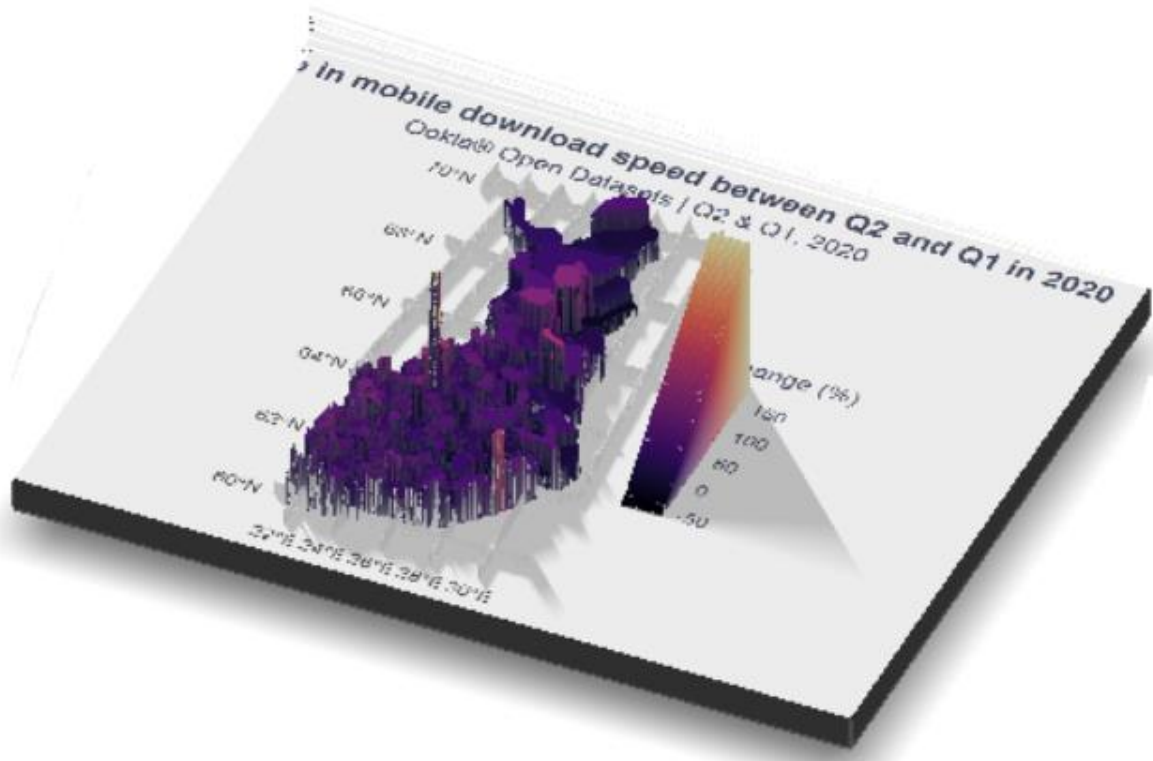
Aineisto: Traficom 2023

Kiinteän laajakaistan
saatavuus kunnittain
Pohjois-Savossa vuonna 2023

Laajakaistan saatavuus (1000mb) ■ Ei saatavilla ■ Saatavissa

Yhteenvedettynä digitaalisessa kuilussa ei ole kyse henkilön iästä, terveydestä tai tulotasosta vaan myös asuinpaikasta.

Asuinpaikka määrittää merkittävästi tietoliikenneyhteyksien laatua, joten se on osatekijä digitaalisessa syrjäytymisessä ja kuilussa.

2. Tietoliikenne- yhteyksien merkitys maaseutu- asumisessa

VAIKUTTAVUUS

Maaseudun elinvoima ja kilpailukyky lisääntyvät, mikä johtaa työnteon ja yrittämisen mahdollisuuksiin sekä myönteiseen väestökehitykseen.

Maaseudun elinvoima ja kilpailukyky lisääntyvät, mikä johtaa työnteon ja yrittämisen mahdollisuuksiin sekä myönteiseen väestökehitykseen.

Alueen elinvoima ja kilpailukyky lisääntyvät, mikä johtaa työnteon ja yrittämisen mahdollisuuksiin sekä myönteiseen väestökehitykseen.

Poliittinen päätöksenteko ja kuntastrategian toteutus on keskeistä julkiselle tuelle. Kuntastrategian toteutuksessa päätöksenteossa huomioidaan paikalliset ja alueelliset tarpeet. Valokuituverkon rakentamiseen tarvitaan myös yksityistä rahoitusta. Sen varmistamiseksi tarvitaan kunnalta kysyntä.

Valokuitu on sijoitus tulevaisuuteen. Toimintavarmat ja nopeat tietoliikenneverkot ovat tiestöön ja sähköverkkoon verrattavissa olevaa perusinfrastruktuuria. Nämä vaikuttavat alueen elinvoimaan ja hyvinvointiin sekä kehittämisen mahdollisuuksiin.

Mistä vaikuttavuus valokuiturakentamisessa syntyy?

Infrastruktuuri on yksi alueiden kehitystä määrittävä tekijä -

valokuiturakentaminen voi käynnistää myönteisen kehityksen kehän

Digi-infrastruktuurilla on merkitystä etätyön tekoon ja etäterveyspalvelujen käyttämiseen

Regressiomallienperusteella **etätyön** tekemiseen on positiivisesti yhteydessä kunnissa *kiinteän laajakaistan saatavuus* sekä *mobiiliyhteyksien latausnopeudet*.

Vastaavasti nämä edellä luetellut muuttujat eivät näytä selittävän **etäpalvelujen** käyttämistä, johon puolestaan on yhteydessä regressiomallinnuksessa *4g matkaviestinverkon saatavuus*.

Havainnot osoittavat **etätyön ja etäpalvelujen eron**, sillä ne ovat erilailla riippuvaisia tietoliikenneyhteyksien saatavuudesta.

Taulukko: Paneeliregressiomallinnuksen tulokset.

Muuttuja	Etätyö		Etäpalvelut		Etäpalvelut		Etäpalvelut	
	OLS-malli		Paneeliregressio		OLS-malli		Paneeliregressio	
	B (std. error)	t-arvo (p-arvo)	B (std. error)	t-arvo (p-arvo)	B (std. error)	t-arvo (p-arvo)	B (std. error)	t-arvo (p-arvo)
Vakio	0,757 (0,369)	2,052 (0,040)	0,059 (0,502)	0,117 (0,906)	9,032 (3,879)	2,328 (0,020)	8,437 (4,618)	1,827 (0,067)
Kiinteän laajakaistan saatavuus	0,333 (0,086)	3,840 ($<0,001$)	0,671 (0,110)	6,078 ($<0,001$)	0,744 (0,913)	0,815 (0,415)	1,647 (0,986)	1,671 (0,094)
4g matkaviestinverkon saatavuus	-1,209 (0,440)	-2,748 (0,006)	-0,855 (0,587)	-1,455 (0,145)	13,977 (4,625)	3,022 (0,002)	14,552 (5,371)	2,709 (0,006)
Mobiiliyhteyksien latausnopeus	0,037 (0,001)	23,319 ($<0,001$)	0,044 (0,001)	26,686 ($<0,001$)	0,001 (0,016)	0,069 (0,944)	-0,005 (0,013)	-0,424 (0,671)
Kaupungit (dummy)	-0,272 (0,087)	-3,103 (0,001)	-0,554 (0,128)	-4,333 ($<0,001$)	1,813 (0,922)	1,965 (0,049)	1,664 (1,225)	1,357 (0,174)
Kaupunkien läheinen maaseutu (dummy)	0,293 (0,074)	3,941 ($<0,001$)	0,211 (0,113)	1,864 (0,062)	0,775 (0,781)	0,992 (0,321)	0,652 (1,098)	0,594 (0,552)
Harvaan asuttu maaseutu (dummy)	-0,036 (0,071)	-0,504 (0,614)	0,042 (0,107)	0,392 (0,694)	1,938 (0,754)	2,570 (0,010)	2,144 (0,039)	2,063 (0,039)
R2	0,455		0,526		0,033		0,026	
F/Chisq	123,600 ($<0,001$)		969,442 ($<0,001$)		6,068 ($<0,001$)		23,737 ($<0,001$)	

Vaikuttavuuden arviointi pohjautuu DiD-regressiomalliin

Vuosittainen väestömuutos 1km * 1km väestöruuduissa kunnan sisällä vuosina 2010-2018.

$$\Delta Population_{it} = \beta_0 + \beta_1 time_i + \beta_2 treatment_i + \beta_3 (time_i * treatment_i) + c_i + e_{it}$$

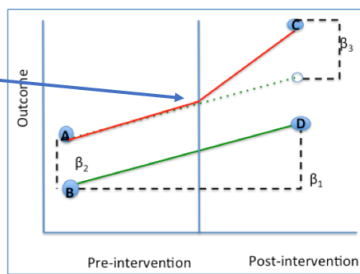
Dummy-muuttuja valokuidun rakentamisajankohdasta (1=valokuitu rakennettu, 0=aika ennen valokuidun rakentamista)

Dummy-muuttuja valokuidun rakentamisesta alueyksikköön (1=valokuiturakentamisen hankealue, 0=ei kuulu hankealueeseen)

DiD-termi, joka kuvaa valokuidun rakentamisen ja rakentamisesta kuluneen ajan yhteisvaikutusta.

Mikäli DiD regressiokerroin on positiivinen, on rakentamisella ollut myönteinen vaikutus alueyksikön väestökehitykseen.

Malli sovitetaan satunnaismallina R:n lme4- ja plm-paketeilla kaltaistamattomaan ja kaltaistettuihin aineistoihin (geneettinen kaltaistaminen).

Telecommunications Policy 44 (2020) 102028

Contents lists available at [ScienceDirect](https://www.sciencedirect.com)

Telecommunications Policy

journal homepage: <http://www.elsevier.com/locate/telpol>

Population grid-based assessment of the impact of broadband expansion on population development in rural areas

Olli Lehtonen ^{a,b}

^a Natural Resources Institute Finland, Latokartanonkaari 9, 00790, Helsinki, Finland
^b University of Eastern Finland, Department of Historical and Geographical Studies, P.O. Box 111, 80101, Joensuu, Finland

ARTICLE INFO

Keywords:
 Broadband
 Population development
 Rural areas
 Regression modelling
 GIS
 Finland

ABSTRACT

This paper estimates the effect of the expansion of broadband infrastructure, which enables high-speed Internet, on population development in panel of Finnish areas in the period 2010–2018. The study differs from previous studies in that it uses accurate statistics on the availability of broadband in 1 km * 1 km population grids. Therefore, the impact of broadband availability on rural development is evaluated more accurately than previously. The results of the Difference-in-difference (DiD) regression analysis show that the availability of broadband reduces depopulation of remote and sparsely populated rural areas. In this respect, the telecommunication policy in Finland has been successful, and the findings encourage the expansion of broadband infrastructure in rural areas.

Miksi valokuiturakentaminen on ollut paikallisesti tärkeää?

Rakennetut valokuitualueet ovat menettäneet väestöään keskimäärin **2,2 prosenttia vähemmän** kuin ilman valokuitua jääneet alueet vuosina 2010-2018.

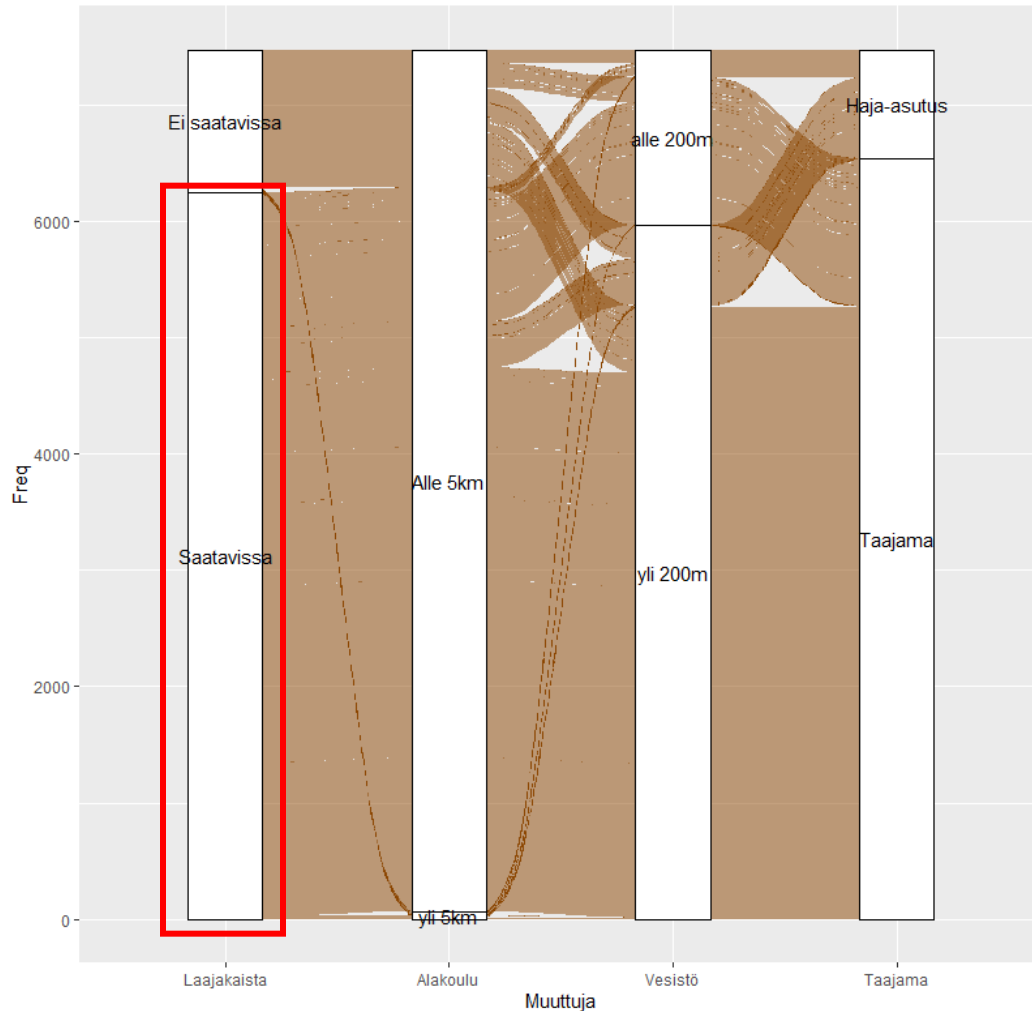
Regressiomalleissa havaittiin, että väestökehityksen ja valokuiturakentamisen yhteys on positiivinen ja merkitsevä: valokuidun hankealueilla **väkiluvun kehitys on ollut valokuidun rakentamisen jälkeen myönteisempi kuin niillä alueilla, joissa valokuitua ei ole rakennettu.**

Tulos tarkoittaa, että valokuidun rakentamisen jälkeen väestökehityserot rakennetuilla ja rakentamattomilla alueilla ovat kasvaneet – **rakennetuilla alueilla väestökato on ollut pienempi.**

Tietoliikenneyhteydet ovat merkityksellisiä rakentamisessa

N=7473

Uusien omakotitalojen rakentaminen kaupunkialueilla
Ositettu laajakaistan, alakoulun ja vesistön läheisyyden suhteen

Kaupunkialueilla
uusista vuosina
2011-2019
rakennetuista
omakotitaloista
suurin osa sijaitsee
alueilla, joissa
kiinteä laajakaista
on saatavissa.

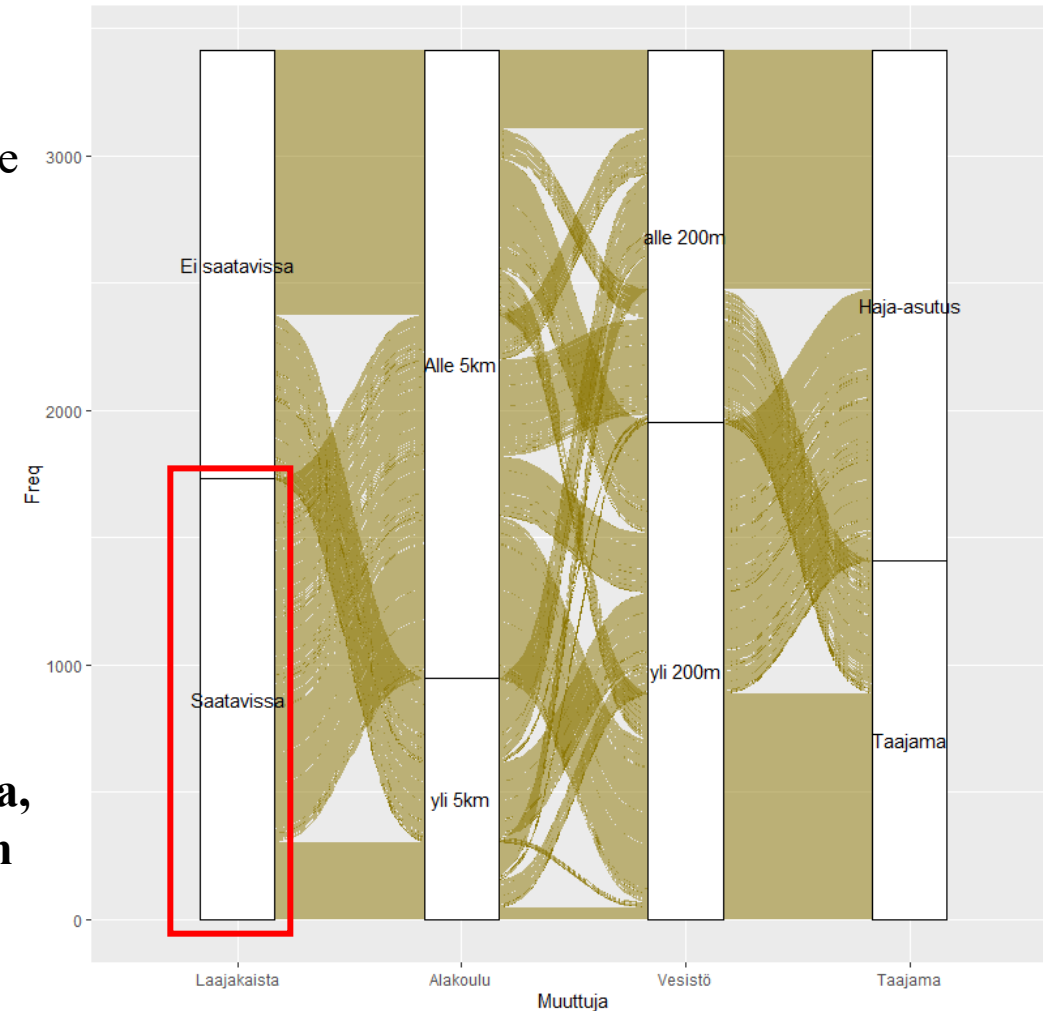
Maaseutualueilla
vastaava osuus oli
noin puolet.

**Jos maaseutu-
alueilla ei ole
tietoliikenneinfraa,
ei sinne myöskään
rakenneta.**

Lähde: Rakennustietokanta

N=3416

Uusien omakotitalojen rakentaminen maaseutualueilla
Ositettu laajakaistan, alakoulun ja vesistön läheisyyden suhteen

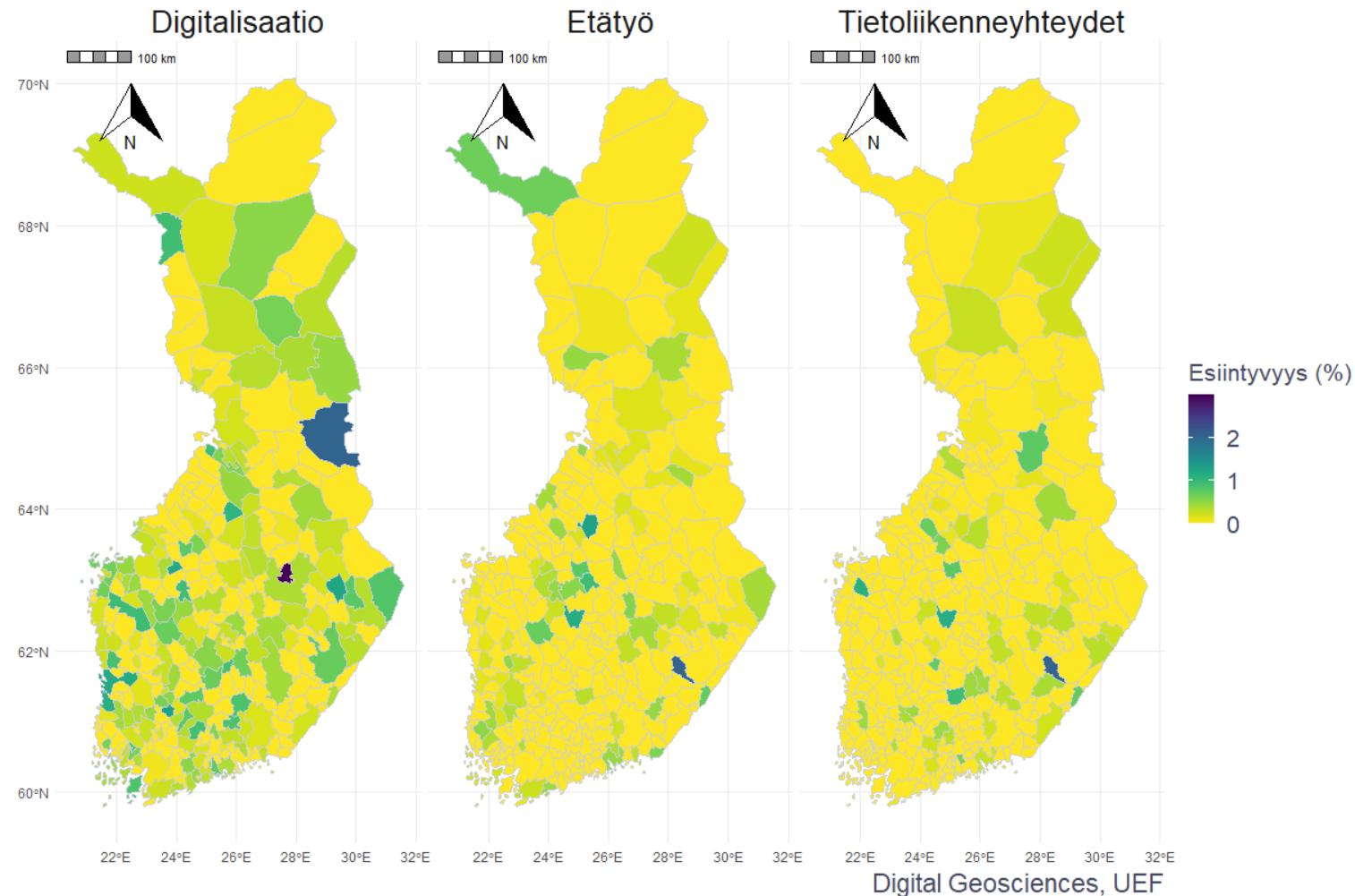
Digitalisaatiokäsitteiden esiintyvyys vaihtelee kunnittain

Suurin osa kunnista mainitsee kuntastrategiassa digitalisaation – etätyö ja tietoliikenneyhteydet mainitaan harvemmin.

Ydinmaaseudun ja harvaan asutun maaseudun kunnissa mainitaan muita kuntia useammin tietoliikenneyhteydet ja etätyö.

Kuntastrategioiden analyysi tehtiin tekstilouhinnalla kaikista Manner-Suomen kunnista.

Käsitteiden esiintyvyys kuntastrategioissa

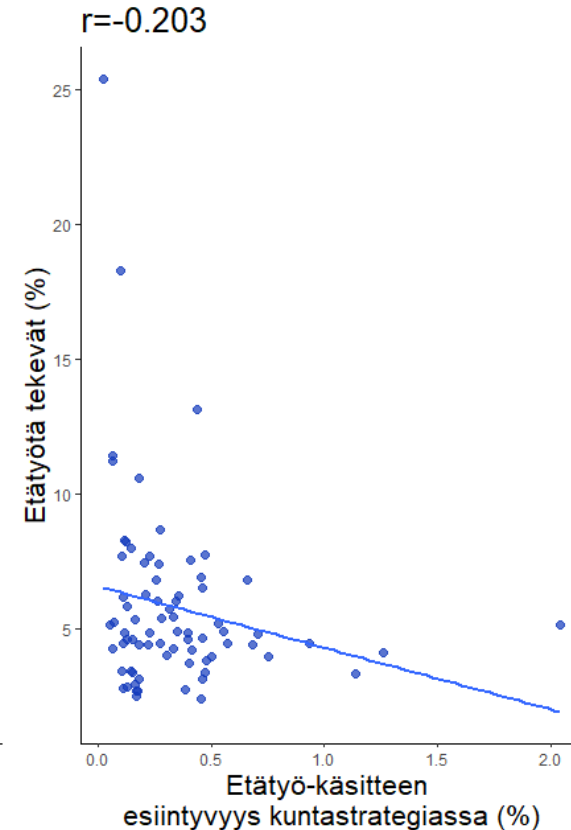
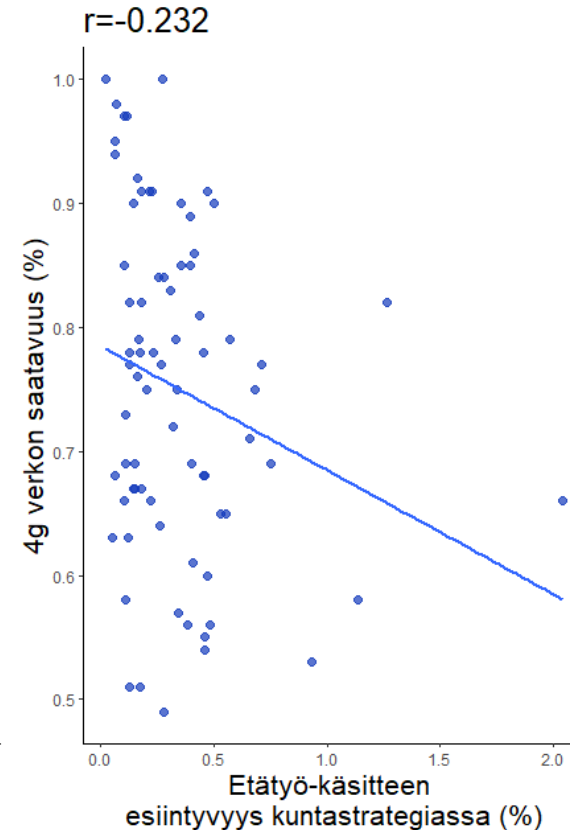
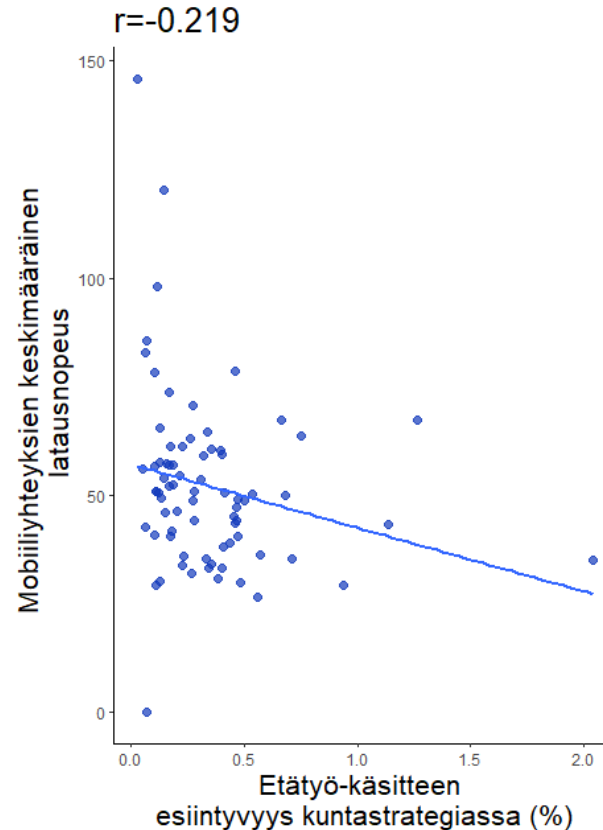
Käsite mainittu kuntastrategiassa	Kuntaluokka			
	Kaupunki	Kaupunkien läh. maaseutu	Ydinmaaseutu	Harvaan asuttu maaseutu
Digitalisaatio (%)	63,0	52,8	38,0	49,3
Tietoliikenneyhteydet (%)	11,1	11,3	36,0	34,2
Etätyö (%)	9,2	13,2	23,0	26,0

Strategiset tavoitteet eivät kuitenkaan näytä kohtaavan todellisuutta

Huonon digitaalisen infrastruktuurin kunnat myös korostavat enemmän strategiassaan etätyötä ja tietoliikenneyhteyksiä kuin hyvän digitaalisen infrastruktuurin kunnat.

Tämä korostaa tarvetta kaventaa kuntien välistä digitaalista kuilua infrastruktuurin saatavuudessa, mutta asettaa myös kysymyksiä strategisten valintojen edellytyksistä.

Negatiiviset korrelaatiot infrastruktuurin ja kuntastrategioihin kirjattujen tavoitteiden välillä havainnollistaa sen, että **kuntien strateginen tahtotila ja edellytykset eivät kohtaa.**

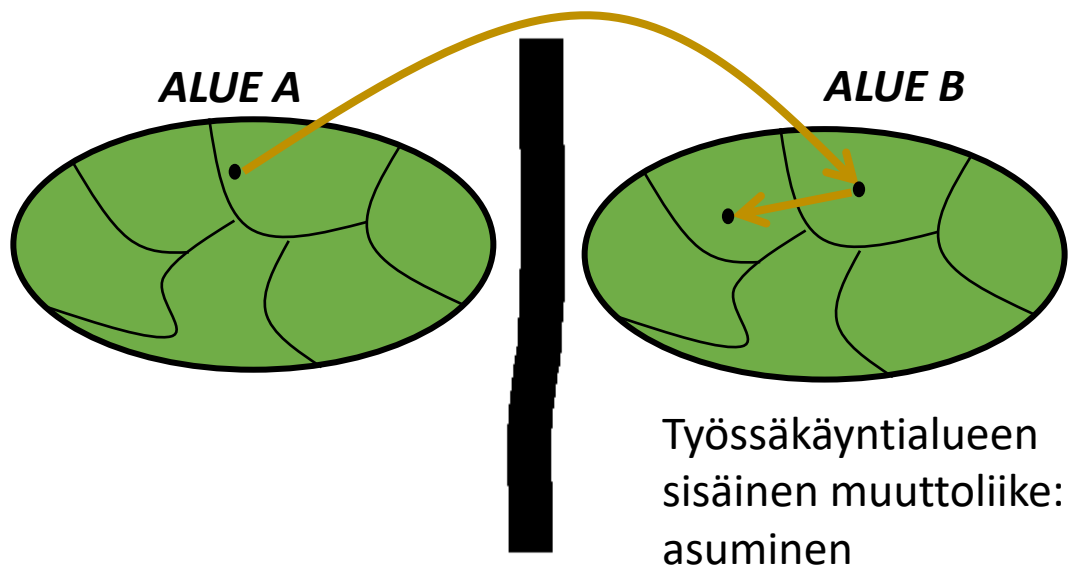
Johtopäätökset/pohdinta

- **Digitaalinen kuilu on Suomessa todellisuutta** niin kaupunki-maaseutu-
ulottuvuudella kuin myös pelkästään digi-infrastruktuurin kehityksen perusteella.
- Tietoliikenneyhteydet näyttävät tulosten perusteella **vaikuttavan kuntien
kehitysmahdollisuuksiin** paikkariippumattomassa yhteiskunnassa.
  - Niissä kunnissa, joissa tietoliikenneinfrastruktuuri oli hyvin saatavilla, tehtiin myös enemmän etätyötä ja hyödynnettiin enemmän digitaalisia palveluja terveyspalveluissa.
  - **Heikomman digi-infran kunnissa ja alueilla taloudellisen kehityksen mahdollisuudet ovat rajallisempia.**
- Havainnot myös osoittavat, että tietoliikenneyhteyksien teknologialla näyttää olevan merkitystä niiden tarjoamissa kehitysmahdollisuuksissa.
  - Etätyö näyttää edellyttävän tietoliikenneyhteyden luotettavuutta ja nopeutta – etäpalvelut saatavuutta.
- Tietoliikenneyhteyksien puute näyttää luovan tilanteen, jossa **osa kunnista syrjäytyy digitalisaation kehityksestä.**

Asumisen aluehierarkiat voivat murtua digitalisaation ja työn murroksen myötä – **digi-infrastrukturi** vaikuttaa olennaisesti kuntien asemaan paikkariippumattomassa yhteiskunnassa

PAIKASTA RIIPPUVA YHTEISKUNTA

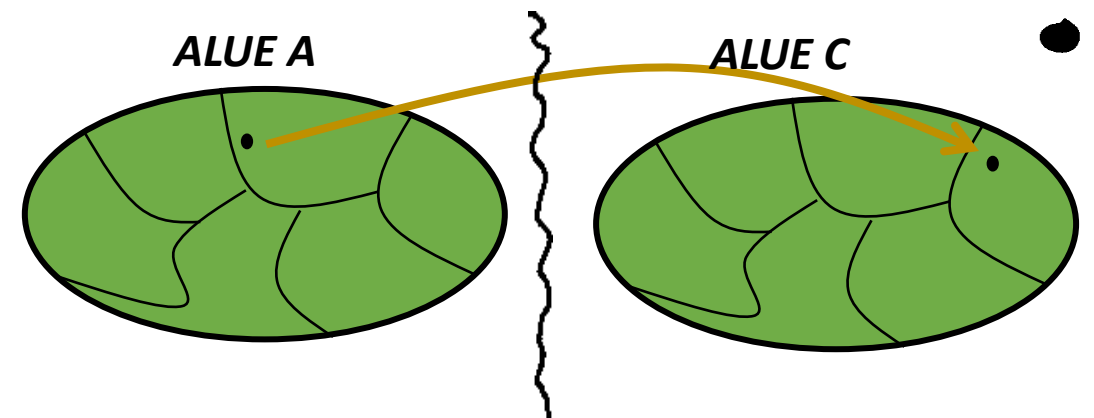
Työssäkäyntialueiden välinen muuttoliike:
työ, opiskelu, elämänvaihe

Kuntien välisen muuttoliikkeen syyt liittyvät pääasiassa työhön ja opiskeluun – kausimuuton suosio säilyy

PAIKKARIIPPUMATON YHTEISKUNTA

Työssäkäyntialueiden välinen muuttoliike:
työ, opiskelu, elämänvaihe **TAI asuminen**

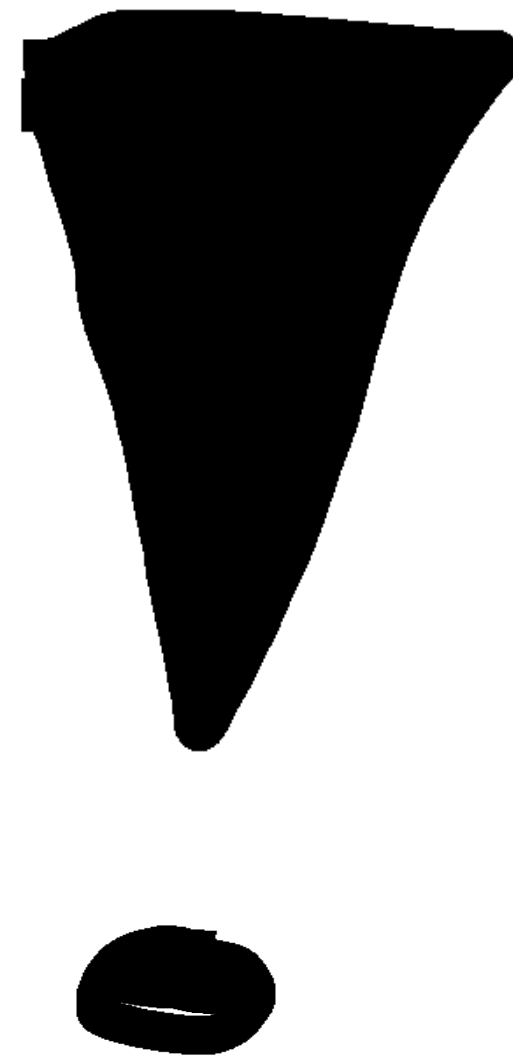

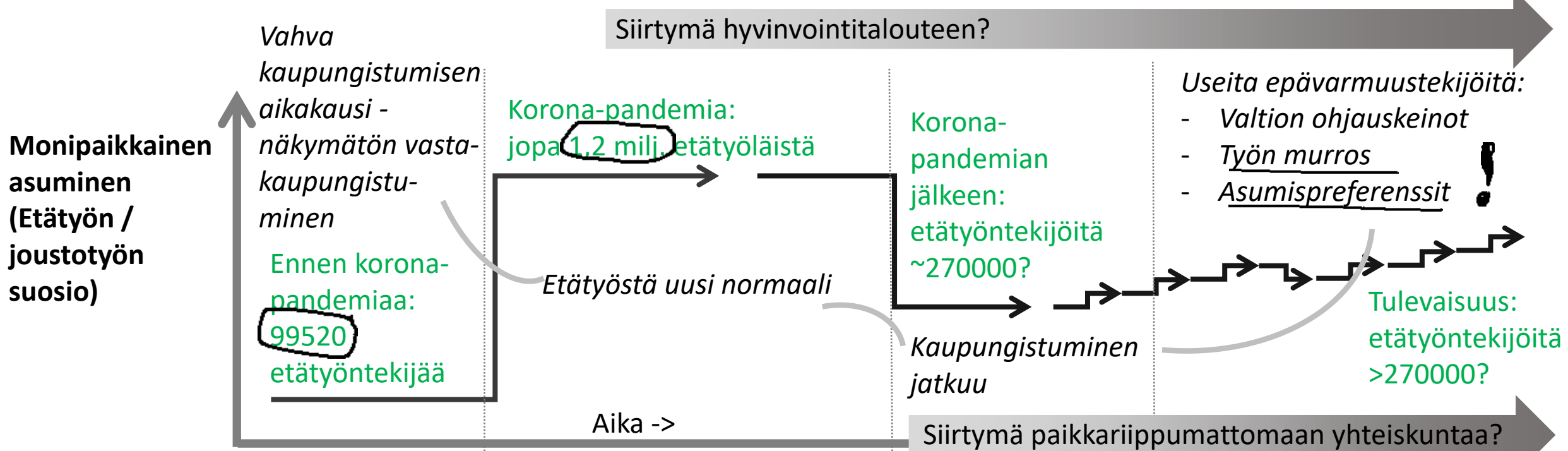
Asumiseen ja elämänlaatuun liittyvät tekijät nousevat työn ja opiskelun rinnalle kuntien välisessä muuttoliikkeessä – kausimuutto ja nettomuutto sekoittuvat.

Digitaaliset palvelut ja tietoliikenneyhteydet rajaavat asuinpaikkamahdollisuuksia.

Digi-infrastruktuurin realiteetit on kuitenkin tunnistettava, sillä...

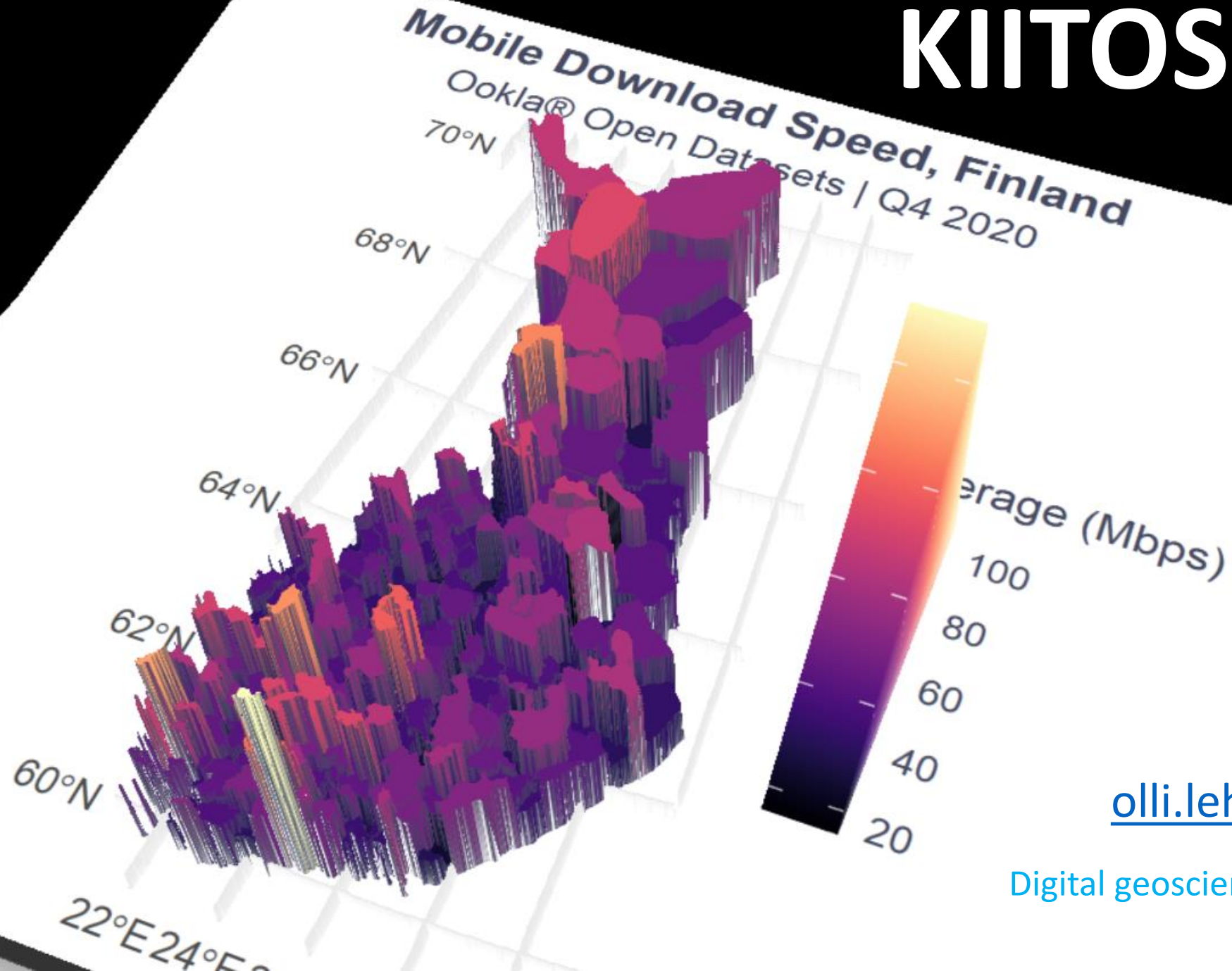
1. jos joidenkin kylien tai alueiden annetaan sammua, ei digi-infrastruktuuri enää yksin välttämättä tilannetta muuta.
2. Investointien ja rakentamisen aikaikkuna on kapenemassa nopeasti, sillä taantuvilla alueilla monin paikoin muut palvelut ovat vähentyneet radikaalisti viime vuosien aikana (esim. alakoulut).
3. **Digi-infrastruktuuri ei yksistään ratkaise maaseudun kehityssuuntaa, vaikka on osa tarvittavia toimenpiteitä ja hajauttaa taloudellisen toimeliaisuuden edellytyksiä!**

<p>Muuttoliike</p>	<p>Kuntien välisen muuttoliikkeen syyt liittyvät pääasiassa työhön ja opiskeluun</p>	<p>Kuntien välisen muuttoliikkeen syyt liittyvät korostetusti asumiseen – kausimuutto yleistyi !</p>	<p>Kuntien välisen muuttoliikkeen syyt liittyvät pääasiassa työhön ja opiskeluun – kausimuuton suosio säilyy</p>	<p><u>Asumiseen ja elämänlaatuun</u> liittyvät tekijät nousevat työn ja opiskelun rinnalle kuntien välisessä muuttoliikkeessä – kausimuutto ja nettomuutto sekoittuvat</p>
<p>Aluekehityksen suunta</p>	<p>Voimakkaasti keskittävää (kaupungistuminen)</p>	<p>Hajauttavaa (vastakaupungistuminen)</p>	<p>Keskittävää ja sopeutuvaa (kaupungistuminen & ikääntyminen)</p>	<p>Monipaikkaistuvaa, hajautuvaa ja eriyttävää (kuntien väliset kehityserot vaarassa kasvaa)</p>
<p>Elinkeino-politiikan päätavoite</p>	<p>Työpaikat (elinvoima, houkuttelevuus)</p>	<p>Työpaikat (elinvoima, houkuttelevuus)</p>	<p>Työpaikat (elinvoima, houkuttelevuus)</p>	<p>Työpaikat, <u>tietoliikenneyhteydet</u>, asuinalueiden houkuttelevuus ja <u>hyvinvointi</u> !</p>

KIITOS!

UNIVERSITY
OF EASTERN
FINLAND

oli.lehtonen@uef.fi

Digital geosciences -tutkimusryhmä